

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „2017. aastal „Eesti maaelu arengukava 2007–2013” ja „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „2017. aastal „Eesti maaelu arengukava 2007–2013” ja „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika kohased maaelu arengu toetused” kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 66 lõike 1 ja § 126 lõike 2 alusel, arvestades 2017. aasta riigieelarve seaduse § 1 osa 6 jao 8 liigi 40 kontodel 45 ja 5 toetusteks ettenähtud rahalisi vahendeid ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heakskiidetud „Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013” (edaspidi *arengukava 2007–2013*) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artikli 10 lõike 2 alusel heakskiidetud „Eesti maaelu arengukavaga 2014–2020” (edaspidi *arengukava 2014–2020*).

Määruse eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi maaelu arengu osakonna nõunik Ove Pöder (tel 625 6290, ove.poder@agri.ee). Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Maarika Öövel (tel 625 6197, maarika.oovel@agri.ee) ning keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

Määruse eelnõu eesmärk on kehtestada arengukava 2014–2020 peatükis 8.2 nimetatud meetmete, alameetmete ja tegevuse liikide rakendamiseks antavate asjakohaste toetuste ning peatükis 15.6 nimetatud tehnilise abi toetuse, samuti arengukava 2007–2013 peatükis 5 nimetatud meetmete, alameetmete ja tegevuste rakendamiseks antavate asjakohaste toetuste andmine 2017. aastal.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu on koostatud kahe volitusnormi alusel, mis reguleerivad eri programmiperioodide maaelu arengu toetuste andmist. ELÜPSi § 66 lõike 1 kohaselt kehtestab maaeluminister igal aastal määrusega nende arengukava 2014–2020 meetmete, alameetmete ja tegevuse liikide loetelu, mille raames on eelarveaastal võimalik maaelu arengu toetust taotleda. ELÜPSi § 126 lõige 2 annab maaeluministrile õiguse kehtestada ka aastatel 2015–2017 igal eelarveaastal arengukava 2007–2013 alusel antavate Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitikaga kaasnevate maaelu arengu toetuste liigid ja toetatavad tegevused. Analoogselt aastatega 2009 (põllumajandusministri 10. märtsi 2009. a määrus nr 34), 2010 (põllumajandusministri 29. märtsi 2010. a määrus nr 40), 2015 (põllumajandusministri 6. veebruari 2015. a määrus nr 13) ja 2016 (maaeluministri 8. märtsi 2016. a määrus nr 15) on õigusloome mahu piiramise huvidest lähtuvalt kahe eri programmiperioodi toetuste andmist käsitlevate volitusnormide alusel koostatud üks, ühine määrus.

Eelarveaastal antavate toetuste kehtestamine täidab nii potentsiaalsete taotlejate teavitamise kui ka arengukava eesmärgipärase juhtimise (sh finantsjuhtimise) funktsiooni. ELÜPSi § 66 lõike 6 kohaselt ei teki maaelu arengu toetuse taotlemise õigust, kui selle toetuse andmist ei ole maaeluminister eelarveaastal otsustanud. Kui määruse eelnõus ei ole ette nähtud teisiti, käsitatakse arengukava 2014–2020 puhul üldjuhul toetuse taotlemisena komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), artikli 2 lõike 1 punktis 3 nimetatud toetusetaotluse esitamist ning arengukava 2007–2013 puhul komisjoni määruse (EL) nr 65/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad seoses kontrollimenetluse rakendamisega ning nõuetele vastavusega maaelu arengu toetusmeetmete osas (ELT L 25, 28.01.2011, lk 8–23), artikli 2 punktis a nimetatud toetusetaotluse esitamist. Selle definitsiooni kohaselt on arengukava 2014–2020 puhul 2017. aastal võimalik taotleda toetust kõikide määruse eelnõu § 2 lõikes 1 nimetatud meetmete ja § 2 lõigetes 2–12 nimetatud tegevuse liikide raames, arengukava 2007–2013 puhul aga ainult üksikute mitmeaastaste toetuse liikide raames ja ainult toetuskeemiga juba liitunud isikutel, kellel on kas kehtiv kohustus või § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud toetuse puhul veel toetuse saamise õigus ning kes peavad toetuse saamiseks esitama komisjoni määruse (EL) nr 65/2011 artikli 3 lõikes 2 nimetatud iga-aastase maksenõude. 2017. aasta on viimane aasta, kui nimetatud isikutel on võimalik arengukava 2007–2013 toetusi taotleda. Arengukava 2014–2020 puhul ei avata 2017. aastal taotlusvoore vaid üksikute arengukavas programmeeritud tegevuse liikide puhul: nendeks on meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liik „Kiviaia taastamise toetus” ja meetme 16 „Koostöö” tegevuse liik „Innovatsiooniklaster”, mille järgmine taotlusvoor toimub eeldatavasti 2018. aastal, ning meetme 2 „Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused” tegevuse liik „Individaalse nõustamisteenuse toetamine” ja meetme 19 „Toetus LEADERi kohalikule arengule (CLLD – kogukonna juhitud kohalik areng)” tegevuse liik „Kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamine”, mille taotlusvoor toimus juba 2014. aastal. Meetme 10 „Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede” tegevuse liigi „Piirkondlik veekaitse toetus” osas 2017. aastal taotlusvooru avamine sõltub arengukava 2014–2020 muudatuse heakskiitmisest Euroopa Komisjoni poolt.

Maaelu arengu toetusteks ettenähtud vahendite jaotuse arengukava 2007–2013 ja arengukava 2014–2020 alusel 2017. aastal antavate toetuste kohta kehtestab maaeluminister käskkirjaga.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1310/2013, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antava maaelu arengu toetuse kohta ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 vahendite ja nende jaotamise osas 2014. aastal ning nõukogu määrust (EÜ) nr 73/2009, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1307/2013, (EL) nr 1306/2013 ja (EL) nr 1308/2013 seoses nende kohaldamisega 2014. aastal (ELT L

347, 20.12.2013, lk 865–883), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), komisjoni määrus (EL) nr 65/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad seoses kontrollimenetluse rakendamisega ning nõuetele vastavusega maaelu arengu toetusmeetmete osas (ELT L 25, 28.01.2011, lk 8–23), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

4. Määruse mõjud

Määruse rakendumise tulemusel kasvab potentsiaalsete taotlejate teadlikkus 2017. aastal antavatest maaelu arengu toetustest ning seeläbi on loodud paremad tingimused nende eesmärgipäraseks kasutamiseks. Kõigi määruse alusel antavate toetuste rakendamise eesmärgi ja eeldatavaid mõjusid on kirjeldatud nii arengukavas 2007–2013 kui ka arengukavas 2014–2020, sealhulgas nende eelhindamise aruannetes.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Enamiku määruse alusel korraldatavate taotlusvoorude raames vastuvõetavate ning rahuldatavate taotluste rahastamine (toetuse väljamaksmine toetusesaajale) toimub 2018. aastal või veelgi hiljem ning vastavad kulutused nähakse ette nende aastate riigieelarve seaduses. Mõne toetuse puhul jõutakse väljamakseteni eeldatavasti juba 2017. aastal. Viimatinimetatud kulutused on ette nähtud 2017. aasta riigieelarve seaduse § 1 osa 6 jao 8 liigi 40 kontodel 45 ja 5.

Eelnõu §-s 1 nimetatud arengukava 2007–2013 toetuste puhul rahastatakse 2017. aastal vastuvõetavaid taotlusi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1310/2013 artikliga 3 arengukava 2014–2020 jaoks ettenähtud vahenditest. Nende toetuste rahastamisel kohaldatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1310/2013 artikli 3 lõike 2 punktile b programmi perioodi 2014–2020 vastava toetusmeetme EAFRD osaluse määra. Eelnõu § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud toetuse puhul on arengukava 2014–2020 peatüki 10.3.7 kohaselt selleks määraks 80% ja § 1 lõike 1 punktis 2 nimetatud toetuse puhul peatüki 10.3.8 kohaselt 75%.

Kõigi eelnõu § 2 lõikes 1 nimetatud arengukava 2014–2020 meetmete rakendamiseks antavaid toetusi rahastatakse samuti arengukava 2014–2020 vahenditest ning nende suhtes kohaldatakse arengukava 2014–2020 rahastamiskavas alapeatükis 10.3 esitatud EAFRD kaasrahastamise määrasid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati koostöölastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilises koostöölastamise süsteemis EIS. Eelnõu saadeti informatsiooniks ka arengukava 2014–2020 seirekomisjonile. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Rahandusministeerium on andnud teada, et koostöölastavad eelnõu vaikimisi. Keskkonnaministeerium on teatanud kavatsusest koostöölastada eelnõu märkusega, mis on toodud alljärgnevas tabelis.

Keskkonnaministeeriumi kommentaar	Maaeluministeeriumi vastus
Vastavalt eelnõu seletuskirjale sõltub meetme 10 „Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede” tegevuse liigi „Piirkondlik veekaitse toetus” 2017. aasta taotlusvooru avamine arengukava 2014–2020 muudatuse heakskiitmisest Euroopa Komisjoni poolt. Palume täpsustada, millal on Komisjoni otsust oodata ning, kas Maaeluministeeriumil on kavas sel aastal nimetatud määrust muuta, et juba 2017 a võimaldada piirkondliku veekaitse toetuse taotlemist?	Senisele kogemusele tuginedes ei ole võimalik Euroopa Komisjonilt heakskiidu saamise aega usaldusväärset prognoosida. Kui Euroopa Komisjoni heakskiidu ja taotlusvooru toimumise aja (nimetatud toetuse taotlusvooru toimumise aeg on fikseeritud, selleks on 2. mai – 21. mai) vahele jääb piisavalt aega, et toetust oleks võimalik juba 2017. aastal rakendada, on Maaeluministeeriumil kavas käesolevat määrust muuta ja võimaldada 2017. aastal piirkondliku veekaitse toetuse taotlemist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Kevvai

Toiduohutuse ning teaduse ja arenduse asekancler
kancleri ülesannetes